

Furnizorul programului de formare profesională CAZAN ANA-MARIA, CABINET INDIVIDUAL DE PSIHOLOGIE

**Denumirea programului de formare Determinarea validității relative la construct
TIP PROGRAM DE FORMARE Anexa 5G**

**FISA PROGRAMULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ
(cu caracter unic, de durată foarte redusă)**

Denumirea programului	Determinarea validității relative la construct		
Total ore	4		
Forma de evaluare	Proba scrisă		
Titularul activităților de formare	Numele și prenumele	Domeniul profesional + Specialitate profesională / Specialități profesionale	Treapta de specializare
	Ana-Maria Cazan	Psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională	Principal autonom
Obiectiv general¹	Înșușirea metodelor de determinare a validității relative la construct		
Obiective specifice²	La finalul acestui curs, cursanții vor fi capabili să : O1. Să definească conceptul de validitate relativă la construct. O2. Să analizeze relația dintre fidelitatea și validitatea testelor. O3. Să explice distincția variabile manifeste versus variabile latente. O4. Să aplice tehnicile statistice adecvate pentru testarea validității relative la construct. O5. Să identifice avantajele și limitele diferitelor metode de determinare a validității relative la construct. O6. Să interpreteze coeficienții de validitate raportând corect rezultatele obținute.		
Competențe			
Competențe specifice³	Evaluarea psihologică a indivizilor, grupurilor din comunitatea locală. Proiectarea, realizarea și evaluarea unui demers de cercetare în domeniul psihologiei muncii, organizațională și al resurselor umane.		
Competențe transversale	Atitudine responsabilă în abordarea situațiilor-problemă cu grad ridicat de dificultate, din domeniul specific și al cercetării științifice, în vederea soluționării eficiente a acestora, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională		
Conținutul programului de formare⁴	Temele cursului / programului de formare	Durăță	
	1. Conceptul de validitate. Tipuri de validitate	60 min	
	2. Metode de determinare a validității relative la construct	60 min	
	3. Interpretarea coeficienților de validitate	30 min	
	4. Aplicații	60 min	
	5. Evaluare	30 min	
Bibliografie (selectivă)⁵	Cohen, R. J., Schneider, J. W., & Tobim, R. (2021). <i>Psychological Testing and Assessment 10th Edition</i> . McGraw Hill. Enea, V. & Dafinoiu, I. (2017). <i>Evaluarea psihologică. Manualul psihologului clinician</i> . Polirom. Goldstein, G. & Allen, D., & Deluca, J. (2019). <i>Handbook of Psychological Assessment</i> . Academic Press Kaplan, R. M., & Saccuzzo, D. P. (2017). <i>Psychological Testing: Principles, Applications, and Issues</i> . Cengage Learning. Miller, A. L. & Lovler, R. (2020). <i>Foundations of psychological testing : a practical approach</i> . Sage. Sava, F. A. (2012). <i>Psihologia validată științific. Ghid practice de cercetare în psihologie</i> . Iași: Editura Polirom. Shultz, K. S., & Whitney, D. J. (2005). <i>Measurement theory in action: case studies and exercises</i> . London: Sage Publications.		

	Urbina, S. (2004). <i>Essential of psychological testing</i> . John Willey and Sons Inc
Metode⁶	Prelegerea, exercițiul, explicația, problematizarea, demonstrația didactică.
Materiale	Fișe de lucru, prezentare powerpoint, laptop.
Forme de organizare	Frontală, individuala, pe grupuri...
Evaluare	Probă scrisă

PREZENTAREA ACTIVITĂȚILOR DE FORMARE

Prezentarea conceptului de validitate:

Validitatea, determinată în funcție de gradul de variantă adevărată a variabilei măsurate, poate fi definită ca fiind:

- gradul în care un test măsoară o trăsătură, un construct sau un factor;
- relația dintre scorurile obținute la test și o măsurare a unui criteriu exterior.

Validitatea este "capacitatea unui instrument de a măsura realmente ceea ce și-a propus să măsoare după utilizarea acestuia. Conceptul de validitate este un termen generic care se referă la următoarele probleme:

- Tipul de test folosit este potrivit utilizării care i-a fost destinată?
- Care sunt trăsăturile măsurate de test?
- În prezent, testul măsoară ceea ce el trebuie să măsoare?
- Informațiile furnizate de test sunt utile pentru a lua decizii?
- Ce interpretări putem face pe baza scorurilor obținute la test?
- Ce predicții putem face pe baza acestor scoruri?
- Care este gradul de variantă care rezultă din variabila măsurată de test?

Validitatea este legată de o situație particulară ceea ce înseamnă că în alte condiții, pe alte eșantioane sau metode de analiză vom obține rezultate diferite.

Prezentarea conceptului de validitate de construct:

- Introducerea conceptului de validitate relativă la construct are loc în anii 1950, când cercetătorii și-au dat seama că nu există criterii clare pentru conceptele pe care le măsoară. De exemplu, este dificil să construiești un test de inteligență pentru că nu este cu totul clar ce măsoară inteligența. Inteligența este, mai degrabă, un construct ipotetic (o reprezentare mentală care nu are un echivalent fizic, material, palpabil, imediat observabil).

✓ **Exercițiu:**

Ce este un construct?

Dați exemple de constructe mai restrânse definite și constructe complexe. De exemplu, creativitate versus dexteritate manuală

Strategia determinării acestui tip de validitate:

- Descrierea amănunțită a domeniului constructului respectiv (adică a tuturor atributelor ce au legătură cu acesta și specificarea relațiilor dintre ele), printr-o rețea nomologică, pe care un grup de experți o va evalua pentru a determina nivelul la care ea acoperă constructul. Apoi se realizează un model al rezolvării testului, cu mecanismele teoretice implicate, pentru a vedea legătura acestuia cu constructul, dar și cu răspunsurile posibile la test.
- Analiza consecvenței răspunsurilor la itemii testului, adică dacă procesele implicate în rezolvarea acestora acționează similar la toți itemii, pe parcursul întregului test.
- Se urmărește dacă structura globală a scorului la test reflectă structura domeniului constructului măsurat. Pentru aceasta se apelează la analiza factorială (validare factorială), care determină câteva

variabile latente numite factori, alcătuiți din itemi ce dau scoruri care corelează între ele, ce acoperă varianța întregului test.

- Se extind generalizările acestor prime etape, schimbând fie populațiile examinate, fie examinatorul sau contextele de examinare, pentru a vedea dacă relațiile sesizate rămân constante.
- Stabilirea relațiilor dintre testul cercetat și alte tipuri de măsurători sau de observații. Testul poate avea o **validitate convergentă** (între scorurile sale și alte tipuri de teste ce măsoară același construct există o relație liniară), sau **discriminantă** (când scorurile la teste nu corelează cu teste care se știe că nu măsoară constructul respectiv).

Metode de determinare a validității relative la construct:

- Analiza diferențelor dintre grupuri: diferențe de gen, vârstă etc. constructul măsurat se schimbă cu vârsta?
- Corelația și analiza factorială: ne putem aștepta ca un test anume să coreleze cu anumite măsurători și să nu coreleze cu altele.
- Consistența internă a testului: permite identificarea măsurii în care toți itemii măsoară același lucru sau dacă performanța la un test poate fi influențată de o alt variabilă.
- Fidelitatea test-retest sau analiza schimbărilor în ocazii diferite: apar diferențe între momente de testare diferite? Ce determină aceste modificări? Centrarea este pe modificările sistematice.
- Validarea convergentă și discriminantă.
- Analiza procesului: presupune a lua în considerare și cum anume persoana rezolvă sarcina.

Demonstrație: prezentarea procedeeleor statistice folosite pentru validarea relativă la construct.

Interpretarea coeficienților de validitate

Nu există o interpretare uniformă a coeficienților. În practică întâlnim destul de rar coeficienți mai mari de 0,60, cei mai mulți (considerați satisfăcători sau chiar mari) oscilând între 0,30 – 0,40. Un coeficient de validitate este semnificativ statistic când șansele de a-l obține din întâmplare sunt sub 5 procente.

Evaluare:

Probă scrisă: cursanții vor primi un studiu de caz pornind de la care vor răspunde la întrebări despre validitatea de construct a scalei prezentate în caz:

- Despre ce tip de validitate este vorba în acest caz?
- Ce metoda folosește cercetătorul pentru a estima validitatea scalei sale?
- Identificați minimum trei puncte tari și trei puncte slabe ale demersului de validare întreprins.
- Propuneți două modalități de optimizare a demersului pentru a vă asigura ca scala este valida.
- Propuneți trei variabile latente care compun scala prezentată.
- Propuneți o modalitate concretă prin care poate fi testată validitatea convergentă a scalei.
- Propuneți o modalitate concretă prin care poate fi testată validitatea divergentă a scalei.
- Cum ați putea testa validitatea de construct a scalei?

¹ Scopul trebuie să fie clar formulat

² Obiectivele pot fi formulate în funcție de grila competențelor profesionale relevante pentru domeniul profesional vizat

³ La nivel de descriptorii de performanță (cunoștințe și abilități)

⁴ Se vor enumera toate unitățile de conținut și durata fiecăreia

⁵ Obligatoriu cel puțin cinci titluri recente (ultimii 5 ani)

⁶ Strategia didactică

Data completării
5.11.2022

Semnătura titularului programului de formare